GEMEENTE ENSCHEDE

Voorstel Gemeenteraad C

Onderwerp	Actualisatie Strategische Investeringsagenda		
Portefeuillehouder	Jeroen Diepemaat agendaletter (C)		
Organisatieonderdeel	Cluster Ruimtelijke Ontwikkeling en Beheer	Aangeboden aan Raad	4 juni 2024
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	2400017753

Wij stellen u voor te besluiten om:

De raad voor te stellen om:

1. De inhoudelijke en financiële actualisatie van de Strategische Investeringsagenda 2024 vast te stellen.
2. De door het college opgelegde geheimhouding ten aanzien van bijlagen 3 en 4 bij dit voorstel vanwege art 87 jo, 88 lid 2 gemeentewet in relatie tot artikel 5.1. lid 2 onder B Wet Open Overheid en deze voor een periode van 10 jaar te laten voortduren.

Inleiding en voorgeschiedenis

Op 21 december 2021 heeft de raad ingestemd met de Strategische Investeringsagenda. De Strategische Investeringsagenda helpt Enschede om op de lange termijn een impuls te geven aan de leefbaarheid en leefkwaliteit in de stad. De Strategische Investeringsagenda is bedoeld om in goede én in slechte tijden te blijven investeren in projecten die bijdragen aan de strategische opgaven van de stad. Naast het investeren in een aantrekkelijke stad, lossen we ook, samen met onze partners waaronder de woningbouwcorporaties, actuele maatschappelijke en sociale problemen op en voorkomen we nieuwe problemen voor de toekomst. Denk hierbij aan investeringen in gebiedsontwikkelingen om betaalbare woningbouw te realiseren, investeringen in de openbare ruimte om de stad groen en hittebestendig te maken en investeringen in de bestaande woningvoorraad om problemen met energiearmoede op te lossen. Het gaat hierbij om ontwikkelingen die de stad structureel beter maken. Wat we niet willen is “pleisters plakken” waarbij je alleen iets op de korte termijn doet.

De Strategische Investeringsagenda is ontwikkeld om te blijven sparen voor toekomstige ontwikkeling van de stad. Zodat we niet de fouten uit het verleden herhalen- door in tijden van financiële krapte geld te onttrekken uit de projecten - waardoor de planvorming een continue stroom blijft en niet tot stilstand komt. Wanneer er niet structureel middelen worden toegevoegd, komen we opnieuw in de situatie waarin de ontwikkeling van en in de stad, tot stilstand komt.

Strategische Investeringsagenda heeft fysieke én sociale impact

Met deze Strategische Investeringsagenda maken we het mogelijk dat bepaalde gebieden fysiek ontwikkeld kunnen worden, bijvoorbeeld door woningen en andere gebouwen te realiseren en door de openbare ruimte opnieuw in te richten. Zoals gezegd worden daarmee ook sociale doelen gediend. Bij herinrichting van de openbare ruimte wordt het aspect gezondheid meegenomen, in de gebiedsontwikkelingen is aandacht voor werklocaties en banen. In de investeringsagenda is ook aandacht voor de bestaande stad (kansengelijkheid) en worden maatregelen genomen om de energie armoede te verminderen. Er wordt momenteel gewerkt aan een verkenning welke voorzieningen Enschede wil hebben op het niveau van de wijken, stadsdelen en stadsbreed. De uitkomsten van deze verkenning kunnen na vaststelling door uw raad, meegenomen worden in de kaders voor de gebiedsontwikkelingen.

Strategische Investeringsagenda levert in 2024 mooie bijdrage aan de stad

Het afgelopen jaar zijn flinke stappen gezet binnen de prioritaire projecten op de Strategische Investeringsagenda:

Aankopen t/m 1 mei 2024:

- Pand ING ten behoeve van de ontwikkeling van De Kop
- Percelen ten behoeve van de ontwikkeling van Horstmanpark
- Het perceel van Mediant en vier appartementen in Centrumkwadraat

Projectinhoudelijk:

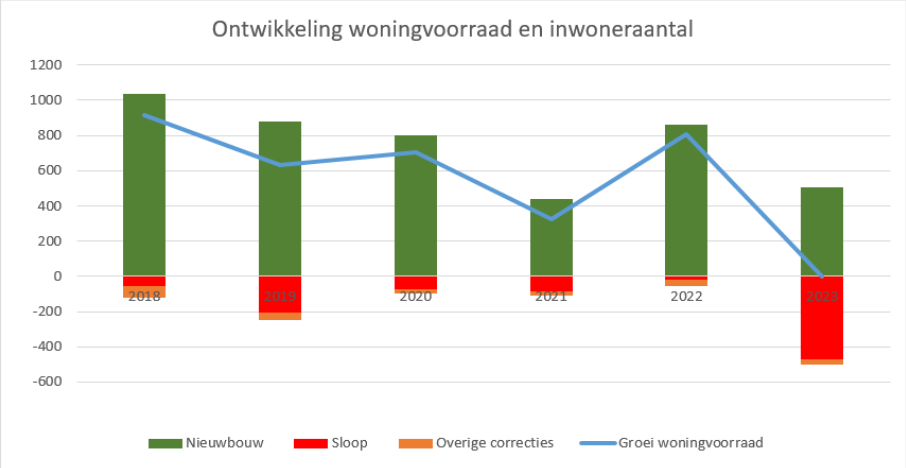
- Het bestemmingsplan voor Eschmarkerveld is in procedure gegaan. Deze zal naar verwachting voor de zomer aan uw raad aangeboden worden.
- Voor de Dia Zuid is subsidie verleend voor de integrale wijkaanpak in Hanenberglanden. Dit kredietvoorstel wordt voor de zomer aan uw raad aangeboden.
- In Centrumkwadraat zijn de 202 woningen op Performance Factory opgeleverd.
- Er is een bouwvergunning verleend voor de bouw van circa 140 woningen ten behoeve van de nieuwbouw van de SJHT en Brammelerdwarsstraat in Centrumkwadraat.
- Het bestemmingsplan voor Stationsplein is in procedure gegaan.
- Voor Kennispark wordt verwacht dat Domijn de bouwvergunning voor de bouw van 200 woningen gaat indienen.
- Er zijn goede vorderingen binnen het project Topsportcampus en de verwachting is dat er voor de zomer een kredietvoorstel aan uw raad wordt voorgelegd.
- Er lopen gesprekken met marktpartijen over de samenwerking in Cromhoff.

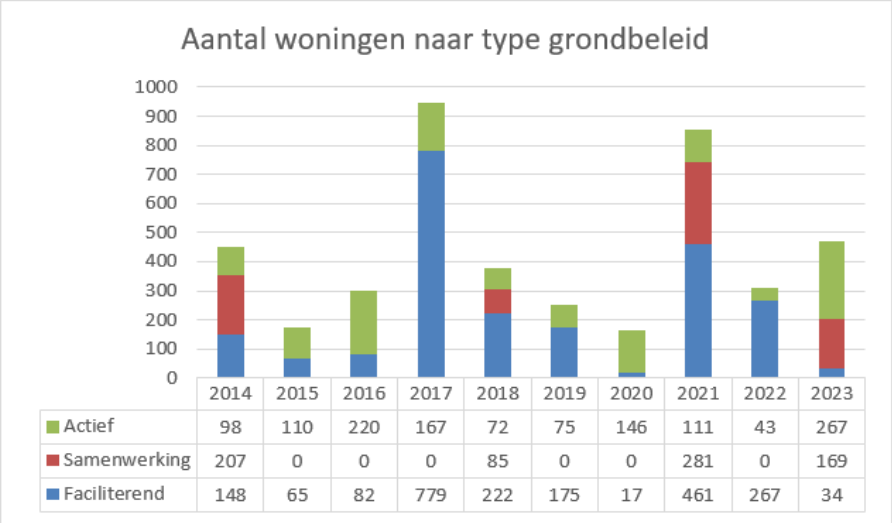
Dit is slechts een kleine greep uit alle stappen die we gezet hebben. Kortom we zijn volop aan de slag met de uitvoering van de Strategische Investeringsagenda!

Hoe kunnen we woningbouwproductie versnellen

De gemeente heeft zich de afgelopen jaren ingezet om de woningbouwproductie te versnellen. Dit doen we door zowel zelf plannen te maken op onze eigen gronden, als door mee te werken aan de realisatie van diverse private initiatieven. Gebiedsontwikkeling is echter een kwestie van lange adem. De eerste woningen vanuit de investeringsagenda worden dit jaar opgeleverd, maar het merendeel van de woningen zal pas de komende 10 jaar gerealiseerd worden. Plannen maken, grondaankopen, verkopen, planologische procedures met bezwaren en bouw duurt nu eenmaal lang. Ook de economische omstandigheden, netcongestie en stikstof leiden ertoe dat het lang kan duren voordat woningen daadwerkelijk gerealiseerd worden. Alleen door processen parallel te schakelen is er soms een versnelling mogelijk zoals bij het project 200 woningen in 2 jaar.

Als we kijken hoeveel woningen we de afgelopen jaren gerealiseerd hebben dan zitten we bruto gemiddeld op 750 woningen per jaar en netto op 560 woningen. Afgelopen jaar was de netto toevoeging 0 woningen. Dit werd veroorzaakt door het hoge aandeel sloop.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Actief	98	110	220	167	72	75	146	111	43	267
Samenwerking	207	0	0	0	85	0	0	281	0	169
Faciliterend	148	65	82	779	222	175	17	461	267	34

Om tot een versnelling van de toevoeging van woningen te komen hebben we de volgende stappen gezet:

1. In de investeringsagenda zijn plannen opgenomen voor de realisatie van circa bruto 4.500 woningen de komende 10 jaar. Het grootste deel hiervan betreft nog “zachte” plancapaciteit, waarvan we snel meer “hard” proberen te maken. Voorbeelden hiervan zijn Centrumkwadraat en Eschmarkeveld.
2. Buiten de investeringsagenda om proberen we op onze eigen gronden ook extra woningen realiseren.
3. We blijven meewerken aan particuliere initiatieven en de corporaties die op eigen grond woningen willen realiseren.
4. We gaan echter ook nog meer doen om te versnellen. Hiervoor gebruiken we de 3e actielijn uit Begroting en Organisatie in Balans die ziet op het prioriteren in stedelijke ontwikkelingsprojecten. Door meer te prioriteren kunnen we projecten sneller realiseren omdat we de schaarse capaciteit dan efficiënter inzetten. Hierbij wordt afgewogen welke projecten we niet meer doen of temporiseren om zo meer focus te krijgen op de grote gebiedsontwikkelingen, mede om rijkssubsidies voor woningbouw veilig te stellen.

Strategische Investeringsagenda is vliegwiel voor subsidies

De Strategische Investeringsagenda vormt ook de basis voor de gemeentelijke cofinanciering bij subsidieaanvragen. Doordat de gemeente plannen maakt en daarvoor ook zelf dekking reserveert, kan de gemeente relatief eenvoudig inspelen op subsidiekansen mochten die zich voordoen. Sinds de invoering van de strategische investeringsagenda heeft de gemeente de afgelopen 3 jaar hierdoor circa 66 miljoen euro aan subsidie weten op te halen bij het Rijk en Provincie voor onder andere de projecten Centrumkwadraat, De Kop, Cromhoff, Eschmarkeveld, Kennispark/Twekkelerveld en DIA Zuid. Hiervan wordt 42 miljoen gebruikt voor afdekking van tekorten van projecten op de Investeringsagenda. Ruim 6,5 miljoen is al eerder toegekend aan de eerste fase van Centrumkwadraat. De resterende middelen gaan rechtstreeks naar onze partners ter afdekking van hun tekorten, conform de subsidievoorwaarden of zijn nog niet toegerekend aan een project.

Strategische Investeringsagenda en Omgevingsvisie

Onze strategische opgaven zijn ruimtelijk vertaald in de omgevingsvisie. De Strategische Investeringsagenda bestaat uit projecten die volgen uit de omgevingsvisie. Op 4 maart 2024 heeft de gemeenteraad het Toekomstbeeld Omgevingsvisie vastgesteld als ruimtelijk inhoudelijk kader voor de Omgevingsvisie. Dit document vormt de basis voor de uiteindelijke Omgevingsvisie. Omdat de Omgevingsvisie nog niet is vastgesteld, staan er nu projecten op de Strategische Investeringsagenda vanuit het huidige sectorale beleid. De meeste projecten zijn overigens ook opgenomen in de omgevingsvisie. De raad heeft hier bij de instelling en de jaarlijkse actualisatie van de Strategische Investeringsagenda mede over besloten.

Jaarlijkse actualisatie Strategische Investeringsagenda

Elk jaar wordt de Strategische Investeringsagenda geactualiseerd. De Strategische Investeringsagenda is daarmee een dynamisch instrument. Er wordt voorafgaand aan de zomernota inzichtelijk gemaakt:

1. Welke projecten op de Investeringsagenda (blijven) staan
2. Welke projecten kunnen worden toegevoegd omdat ze voldoen aan de spelregels
3. Welke projecten worden afgevoerd omdat ze in het afgelopen jaar in uitvoering zijn genomen en waarvoor krediet is aangevraagd en beschikbaar gesteld bij de raad.
4. Of er voldoende financiële dekking is voor alle projecten of dat er geprioriteerd moet worden.

Bij deze jaarlijkse actualisatie beslist de raad vervolgens over de projecten die op de Investeringsagenda staan en de eventuele prioritering van de projecten als de uitvraag het beschikbare budget overstijgt. In factsheets wordt voor alle projecten op de investeringsagenda een inhoudelijke en financiële actualisatie gemaakt. Deze factsheets zijn gebaseerd op het afwegingskader zoals de raad dit in 2023 heeft vastgesteld. De factsheets treft u in bijlage 2 en 3. Tevens wordt een totaaloverzicht van de financiële staat van de Strategische Investeringsagenda opgesteld. Deze treft u in bijlage 4.

Op dit moment vormen de volgende projecten de agenda:
1. Centrumkwadraat
2. Kennispark
3. De Kop
4. Cromhoff
5. Eschmarkeveld
6. Leuriks
7. Multifunctionele sportaccommodaties
8. DIA Twekkelerveld
9. DIA Zuid
10. Gebiedsontwikkeling Glanerbrug
11. Diekman Topsportcampus
12. Warenhuis, deel openbare ruimte
13. Horstmanpark

De projecten 1 tot en met 9 zijn op de Investeringsagenda geplaatst op 21 december 2021 (instellen investeringsagenda). De projecten 10 en 11 zijn als uitwerking van het coalitieakkoord alleen qua dekking toegevoegd bij de gemeentebegroting 2022 en formeel aan de agenda toegevoegd bij de actualisatie in 2023. De projecten 12 en 13 zijn ook toegevoegd bij de actualisatie van 2023. Van deze projecten zijn Centrumkwadraat, Kennispark/Twekkelerveld, de Kop, Cromhoff en Eschmarkeveld ook zogenoemde sleutelprojecten die de basis vormen van de Woondeal Twente.

In 2023 zijn de volgende projecten afgevoerd van de Investeringsagenda:
a. Leuriks
b. Cromhoff 1e fase
c. MFSA Diekman Oost
d. 1ste fase Kennispark

Deze projecten zijn van de agenda afgevoerd, omdat voor deze projecten intussen het krediet aangevraagd en toegekend is door de gemeenteraad. Hiermee staan ze niet langer op de Strategische Investeringsagenda. Er is immers geen reservering van middelen uit het Strategisch Investeringsfonds nodig. Rapportage over de voortgang van deze projecten verloopt via de reguliere P&C cyclus. In het financiële overzicht staat echter wel het totaal weergegeven.

Actualisatie Strategische Investeringsagenda 2024

Ook voor 2024 is de Investeringsagenda geactualiseerd. Deze actualisatie laat het beeld zien dat de huidige middelen van de Investeringsagenda toereikend zijn voor de projecten tot 2037.

Voor de actualisatie 2024 wordt voorgesteld om:
1. De bestaande projecten op de Investeringsagenda te handhaven.
2. Geen nieuwe gebiedsontwikkelingen toevoegen
3. Scope uitbreiding toe te staan op de volgende projecten:
   a. Centrumkwadraat: herontwikkeling ABN AMRO locatie aan stationsplein en Cultureel Vulpunt.
   b. Dia Twekkelerveld: de cofinanciering van een aanvraag voor het Volkshuisvestingsfonds, waarmee de (particuliere) woningvoorraad verbeterd en verduurzaamd kan worden.

c. Dia Zuid: een herverdeling van middelen binnen Zuid als gevolg van de cofinanciering van een aanvraag voor het Volkshuisvestingsfonds, waarmee de (particuliere) woningvoorraad verbeterd en verduurzaamd kan worden.
d. MFSA's: het uitbreiden van de MFSA's met Scheurserve en Glanerbrug.

We zien dat er tussentijds een tekort kan ontstaan als alle projecten conform planning uitgevoerd zouden worden. Tegelijkertijd constateren we ook dat we om verschillende redenen niet altijd de planning vast kunnen houden. Door externe ontwikkelingen zoals netcongestie en stikstof, maar ook door de ontwikkeling bij marktpartijen. Om ruimte te houden om flexibel in te kunnen spelen op deze ontwikkelingen, kiezen veel gemeenten voor overprogrammering. Vanuit de gedachte dat je op voorhand al weet dat niet alles gerealiseerd gaat worden binnen de opgenomen jaarschijf. Die keuze maken wij als Enschede nu ook voor deze Investeringsagenda.

Daarnaast wordt middels de structurele dekking in de jaren daarna weer voldoende bij gespaard. Dit onderstreept het belang van deze structurele dekking, inclusief de spelregel dat het niet bestede deel van het structurele kapitaalslastenbudget jaarlijks wordt gestort in de reserve strategische investeringsagenda van het investeringsfonds. Op basis van de huidige inzichten, is er tot circa 2033 geen ruimte meer om nieuwe projecten te gaan toevoegen. Daarnaast ontstaat er in 2029 mogelijk een tijdelijk tekort. Dit betekent dat we bij de actualisatie van 2025 mogelijk aandacht moeten hebben voor de planning van projecten in de tijd. Dit is afhankelijk van de uitkomsten van de actualisatie 2025. In het zomernota traject van 2025 komen we daar bij uw raad op terug.

Gewenst effect van het besluit in relatie tot de strategische opgaven

Middels de Strategische Investeringsagenda wordt gewerkt aan uitvoering van de strategische opgaven van de stad. Hiermee willen we de stad op de lange termijn aantrekkelijk houden om in te leven, wonen en werken. Dat doen we door, naast de reguliere budgetten in de gemeentebegroting, via de Strategische Investeringsagenda te investeren in de stad. In de factsheets van de projecten op de Strategische Investeringsagenda wordt aangegeven hoe de projecten bijdragen aan de strategische opgaven.

Argumenten

1.1 Actualisatie is een bevoegdheid van de raad
Op 21 december 2021 heeft de raad ingestemd met de Strategische Investeringsagenda en het college opgedragen de agenda jaarlijks te actualiseren. Middels deze actualisatie verkrijgt de raad inzicht in de ontwikkelingen van de Strategische Investeringsagenda en besluit u om projecten toe te voegen en af te voeren.

2.1 Hoewel het college de geheimhouding heeft opgelegd, is het aan de gemeenteraad te besluiten over het voortduren van de geheimhouding.
Het college kan geheimhouding opleggen op stukken die aan de raad of leden van de raad worden overlegd. Dat gebeurt op grond van artikel 87 jo. 88 lid 2 van de Gemeentewet en op grond van een belang dat is genoemd in artikel 5.1 van de Wet open overheid (Woo). Van de geheimhouding is op de stukken melding gemaakt. Geheimhouding is nodig omdat de onderhavige bijlagen financiële details bevatten die de gemeente kunnen schaden bij onderhandelingen over de toekomstige gebiedsontwikkeling. Geadviseerd wordt de geheimhouding voor tien jaar op te leggen. Gezien de ontwikkelingstermijn van de projecten is een periode van vijf jaar te kort.

2.2 Het college kan geheimhouding opleggen.
Het college kan geheimhouding opleggen op stukken die aan de raad of leden van de raad worden overlegd. Dat gebeurt op grond van artikel 87 jo. 88 lid 2 van de Gemeentewet en op grond van een belang dat is genoemd in artikel 5.1 van de Wet open overheid (Woo). Van de geheimhouding is op de stukken melding gemaakt. Geheimhouding is nodig omdat zowel het college- als raadsvoorstel (incl. bijlagen), financiële details bevatten die de gemeente kunnen schaden bij onderhandelingen over de toekomstige gebiedsontwikkeling. Daarnaast is de verkoopovereenkomst nog niet definitief. Geadviseerd wordt de geheimhouding voor tien jaar op te leggen. Gezien de ontwikkelingstermijn van de projecten is een periode van vijf jaar te kort.

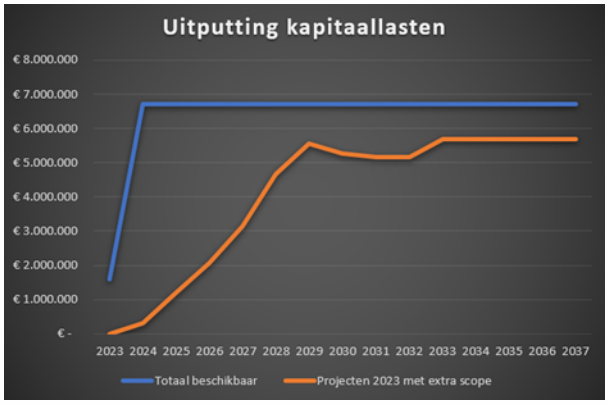
2.3 Er is een grond zoals genoemd in artikel 5.1 van de Woo van toepassing.
Voor het college is openbaarheid uitgangspunt. Het is belangrijk dat inwoners kunnen volgen welke keuzes worden gemaakt. Toch is voorgesteld om op onderhavige bijlagen geheimhouding op te leggen. Er is een beperkt aantal uitzonderingen op de hoofdregel van openbaarheid. Deze uitzonderingen staan genoemd in

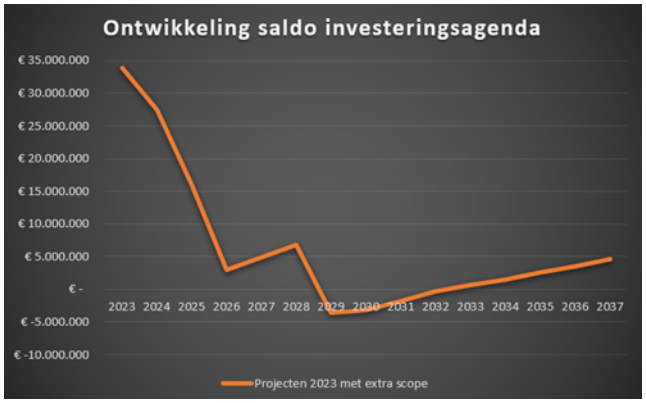
artikel 5.1 van de Wet open overheid (Woo). Wat betreft de geheimhouding van dit voorstel gaat het om informatie die valt onder artikel 5.1, lid 2, onder b, f en i, van de Woo. Openbaarmaking weegt niet op tegen de volgende belangen:
a. Economische/financiële belangen van de gemeente (art. 5.1, lid 2, onder b, van de Woo).
Deze uitzonderingsgrond is aan de orde als de gemeente door het openbaar maken van informatie financieel nadeel kan oplopen. Daarvan is onder meer sprake als bij gebiedsontwikkelingen openbaarmaking de onderhandelingspositie van de gemeente tegenover wederpartijen/ontwikkelaars aantast of verzwakt. Openbaarmaking kan de onderhandelingspositie van de gemeente zozeer schaden dat de economische of financiële belangen van de gemeente geacht moeten worden zwaarder te wegen dan het belang van openbaarmaking. Te denken valt in dit kader aan bijvoorbeeld het openbaar maken van grondprijzen, de voor de gemeente aanvaardbare rendementen en de strategie van de gemeente in het vervolg van de ontwikkeling van de projecten en bij eventuele gerechtelijke procedures. Als deze informatie bekend wordt, dan kunnen ondernemers hun aanbod hierop afstemmen ten nadele van de gemeente. Ook zou verdergaande openbaarheid kunnen leiden tot aansprakelijkheidsstelling en schadeclaims van partijen waarmee in het verleden al overeenkomsten zijn gesloten;
b. De bescherming van (andere) concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricage gegevens (art. 5.1, lid 2, onder f, van de Woo).
Deze uitzonderingsgrond is aan de orde in het geval bij de gemeente informatie aanwezig is die bij openbaarmaking de (economische) belangen van bedrijven onevenredig kunnen schaden. In dit geval gaat het om informatie die bij openbaarmaking de belangen van de partij waarmee de onderhandelingen tot dusver zijn gevoerd, kunnen beschadigen omdat deze informatie inzicht geeft in de inhoud van de gevoerde onderhandelingen en daarmee inzicht in de strategische en concurrentiegevoelige belangen van deze partij;
c. Het goed functioneren van de gemeente (art. 5.1, lid 2, onder i, van de Woo).
Deze uitzonderingsgrond is van toepassing in situaties waarin door openbaarmaking van informatie de gemeente onevenredig nadeel ondervindt en bij de uitvoering van (aspecten van) haar taken en het behartigen van het algemeen belang niet meer goed kan functioneren. Naast en in het verlengde van onevenredige benadeling van de – hiervoor al genoemde - economische/financiële belangen van de gemeente, zal openbaarmaking nadelig zijn voor goede en succesvolle gebiedsontwikkelingen in de gemeente en de daarmee onlosmakelijk verbonden gemeentetaken zoals het voldoen aan de woningbouw- en verduurzamingsopgave en de opgave van het realiseren en behouden van een aantrekkelijk woon- en leefklimaat in de gemeente.

Risico’s

1.1 De strategische investeringsagenda heeft mogelijk ook gevolgen voor het voorzieningenniveau in de stad
De Strategische Investeringsagenda richt zich op grote gebiedsontwikkelingen om onze stad te versterken en te laten groeien. Daarbinnen is aandacht voor zowel fysieke als sociale doelen. We realiseren ons dat door deze investeringen waarschijnlijk ook een verandering nodig is in de voorzieningen die we in de stad nodig hebben. Denk aan voorzieningen op het gebied van sport, cultuur, zorg en onderwijs. Daarom gaan we de komende periode, in aanvulling op de Strategische Investeringsagenda, ook een analyse maken van het huidige en wenselijke voorzieningenniveau in onze wijken, stadsdelen en voor de stad als geheel. Daarbij kijken we ook naar hoe de benodigde ontwikkeling in onze voorzieningen te financieren.

Kosten en financiële dekking van het voorstel
De financiële middelen van waaruit de investeringsagenda gedekt worden, zijn in 2021 en 2022 in de gemeentebegroting opgenomen en deze lopen structureel jaarlijks door. Daarnaast zijn in 2023 de nog niet bestede middelen voor de "Kop Boulevard” en “Centrumkwadraat 1ste fase” als structureel budget toegevoegd. In totaal is er nu circa 6,7 miljoen aan jaarlijks budget beschikbaar, waarvan nu ruim 0,3 miljoen benodigd is voor kapitaalslasten. Hierdoor zal er in 2024 circa 6,4 miljoen gespaard worden voor de nieuwe ontwikkelingen in de stad.

De komende jaren zal het beschikbare spaarbedrag snel afnemen door de geplande investeringen in de openbare ruimte.

Het saldo van beschikbare eenmalige middelen zal de komende jaren afnemen. Dit op basis van een inschatting wanneer de middelen nodig zijn voor de investeringen in de stad. Deze middelen zijn gekoppeld aan de investeringen in grondexploitaties en andere eenmalige bijdrages. Het saldo van wat er jaarlijks gespaard wordt ten opzichte van wat er jaarlijks uitgegeven wordt, leidt ertoe dat het saldo van het investeringsfonds tussen 2029 en 2031 even negatief kan worden. De verwachting is echter dat dit in de praktijk niet zal gebeuren, omdat de ervaring leert dat projecten niet zo snel uitgevoerd worden als in de planning is opgenomen. We accepteren hiermee enig planningsoptimisme.

Totale investeringsagenda

Prioritaire projecten	Totale investering	Publiek tekort	Ontvangen bijdrage SI	Verkregen subsidie	Overige dekking	Ongedekt*	Nog te verkrijgen subsidie	Co Financiering	Benodigd bedrag	Waarvan eenmalig	Waarvan kapitaalslasten
Totale investeringen	**€ 3.061.240.000**	**€ 722.180.000**	**€ 6.611.000**	**€ 42.720.000**	**€ 447.142.000**	**€ 6.910.000**	**€ 69.020.000**	**€ 580.203.000**	**€ 141.457.000**	**€ 61.249.000**	**€ 4.581.694**
Reserve investeringsagenda (geraamde stand per 2037)										€ 57.875.811	
Reserve gebiedsontwikkeling										€ 2.225.427	
Reserve grondbedrijf										€ 5.700.000	
Kapitaalslasten*						€ 392.595					€ 5.600.000
Gedekt										**€ 65.801.238**	**€ 5.600.000**
Saldo geraamde stand per 2029 (tekort)										**€ -3.557.489**	
Saldo geraamde stand per 2037										**€ 4.552.238**	**€ 1.018.306**

** Deze projecten vallen deels buiten de kaders van de investeringsagenda. De dekking zal, al dan nier, buiten de investeringsagenda gevonden moeten worden.*

Uit deze tabel blijkt dat er tot 2037 voor 3 miljard in de stad geïnvesteerd gaat worden met deze agenda. Hiervan komt 0,5 miljard voor rekening van de publieke partijen (de overheid). Voor circa 42,7 miljoen hebben we inmiddels toezeggingen voor subsidies en voor 69 miljoen verwachten we nog subsidies te kunnen verkrijgen tot 2037. Per saldo is er nog 141,5 miljoen euro aan gemeentelijke middelen nodig. Voor 61 miljoen euro betreft dit eenmalige middelen als tekorten in de grondexploitaties. De rest (circa 80 miljoen euro) betreft investeringen in de openbare ruimte die door middel van kapitaalslasten gedekt worden. De volledige tabel en de verschillenanalyse met 2022 is opgenomen in bijlage 4. In deze bijlage is eveneens een overzicht opgenomen van de stand van het Strategische verwervingskrediet per peildatum 1-5-2024.

Afweging en alternatieven

1.1 De Strategische Investeringsagenda in 2024 niet actualiseren
Op 21 december 2021 heeft de raad ingestemd met de Strategische Investeringsagenda en het college opgedragen de agenda jaarlijks te actualiseren. Middels deze actualisatie verkrijgt de raad inzicht in de ontwikkelingen van de Strategische Investeringsagenda en kan zij besluiten om projecten toe te voegen of af te voeren. Het college vindt het belangrijk om uitvoering te geven aan dit besluit. In 2022 is de eerste actualisatie ter kennisname aan de gemeenteraad voorgelegd. Er heeft toen geen besluitvorming plaatsgevonden vanwege de gemeenteraadsverkiezingen. In 2023 is – conform het besluit uit 2021 – de actualisatie ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad. Voor 2024 wordt hij ook ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad. Er kan voor gekozen worden om dit jaar de Investerinsagenda niet te actualiseren. Dit betekent dat er geen mutaties plaats vinden in de projectenlijst en er dus ook geen scope uitbreiding plaats kan vinden. Hierdoor behalen we minder doelstellingen dan gewenst. Daarom is er voor gekozen om ook voor 2024 de Investeringsagenda te actualiseren.

2.1 De geheime bijlagen niet verstrekken aan de gemeenteraad
De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om geheime documenten in te zien onder oplegging van geheimhouding. Het weigeren van een verzoek tot inzage is derhalve onwenselijk. Het college wenst te voldoen aan diens inlichtingenplicht op grond van artikel 169 lid 3 Gemeentewet.

Participatie
Participatie zal plaatsvinden binnen de individuele projecten van de Strategische Investeringsagenda.

Communicatie
Na besluitvorming van het college gaat er een persbericht uit.

Vervolg
In december 2021 is de Strategische Investeringsagenda ingevoerd. Bij elke jaarlijkse actualisatie wordt geleerd en wordt het product doorontwikkeld en verder verbeterd. Dit jaar hebben we bijvoorbeeld nog overzichtelijker in beeld gebracht hoe de projecten van de Strategische Investeringsagenda bijdragen aan de strategische doelen van de gemeente. De volgende stap is om de koppeling met de Omgevingsvisie te maken. Als de raad over gaat tot vaststellen omgevingsvisie zal worden bekeken hoe we de Omgevingsvisie een plek kunnen geven in de Strategische Investeringsagenda.

Bijlage(n)
1. Overzicht bijdrage projecten Investeringsagenda aan Strategische Opgaves Enschede
2. Factsheets Strategische Investeringsagenda 2024 zonder financiële informatie
3. Factsheets Strategische Investeringsagenda 2024 inclusief financiële informatie (GEHEIM en ligt ter inzage bij Griffie)
4. Totaaloverzicht financiële actualisatie Strategische Investeringsagenda 2024 (GEHEIM en ligt ter inzage bij Griffie)
5. Raadbesluit

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

de loco-Secretaris,	**de Burgemeester,**
E.A. Smit	R.W. Bleker